

BANKJES PARADE HEEMSKIRK





De Bankjesparade

Heemskerk telt achttien bijzonder vormgegeven bankjes. Ze verschillen qua materiaal, inspiratie en natuurlijk uitvoering, maar delen een ontwerp uit het hart én een functie die zowel artistiek als functioneel is. Samen vormen ze de Bankjesparade: een verzameling indrukwekkende kunstwerken waar je ook op kunt zitten.

Dit boekje vertelt je welke bankjes er zijn en wat het gedachtegoed erachter is. Dat doen we aan de hand van een leuke wandeling door Heemskerk. Hij start en eindigt op het parkeerterrein van voetbalvereniging ODIN '59, maar je kunt hem in principe op ieder willekeurig punt beginnen. Veel plezier!



1



Kasteelbank

We denken zomaar dat hij niet heel lekker zit. Maar dat is, al klinkt dat een béétje vreemd voor iets dat de term bank draagt, ook niet het belangrijkste. Het is namelijk de historie achter de Kasteelbank die het niet-zitmeubel zo bijzonder maakt.

Dat zit zo. In een ver verleden stonden er langs de Heemskerkse Zuidermaatweg grenspalen die de scheiding tussen Gebied A en Gebied B aangaven. De totstandkoming van de woonwijk Broekpolder leidde er uiteindelijk toe dat deze paaltjes uit het straatbeeld én de herinneringen van velen verdwenen. Maar niet uit die van Simon de Wit. Hij pleitte voor nieuwe exemplaren langs de weg. En die kwamen er: in 2019.

Wat dat met de Kasteelbank te maken heeft? Die bestaat uit hetzelfde materiaal als de nieuwe palen. De bank maakt zelfs deel uit van de nummering: de uiteindes worden gevormd door de paaltjes O-15 en O-16. En de naam van het bankje? Neem met wat moeite plaats en draai je hoofd om, dan weet je genoeg.

Waar?

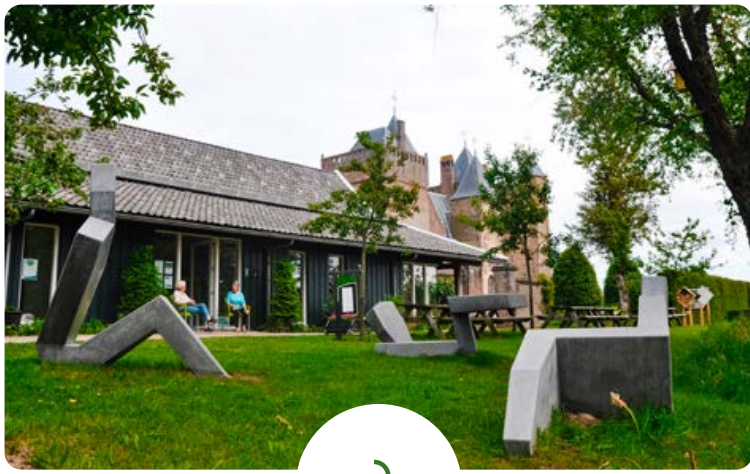
Bij de ingang van de Kasteeltuin Assumburg langs de Zuidermaatweg

Welk jaar?

2023

Welke kunstenaar?

Simon de Wit



2



Het Gesprek

Sommige kunstwerken zijn gebaseerd op het onderwaterleven, zoals de Visbank. Andere exemplaren vinden hun oorsprong juist in de lucht (blader maar eens verder naar de Wolkenbank). Maar voor de totstandkoming van Het Gesprek haalde de Beverwijkse kunstenaar Paul Grüter de mosterd dichterbij huis. Dit bankje is namelijk geïnspireerd door exact dezelfde locatie als waar het kunstwerk nu staat: nabij de kasteeltuinen van Slot Assumburg. Paul vond dit zo'n toegankelijke, uitnodigende en vredige plek dat het hem motiveerde om ook een toegankelijk, uitnodigend, vredig en dus bijpassend bankje te maken.

Het Gesprek bestaat zodoende uit een aantal gestalten die in een zonnig park aan het water met elkaar in gesprek zijn. Een gesprek dat, in de woorden van Paul, kan leiden tot de oplossing van problemen en de sleutel naar succes. Hij nodigt mensen dan ook van harte uit om met elkaar een gesprek te voeren bij – tja – Het Gesprek. Zitten, klimmen, er tegenaan hangen: Paul vindt alles best. Het uitgangspunt van het kunstwerk? Verbinding door middel van gesprek. Zelfs de materiaalkeuze is verbindend. 'Beton is een verbinding tussen zand, cement en grind', aldus Paul. 'Er worden bruggen, huizen en andere gebouwen mee gemaakt die zorgen voor meer verbinding tussen mensen. Dat geeft deze beelden extra kracht.'

Waar?

Naast het bezoekerscentrum van de kasteeltuinen van Slot Assumburg

Welk jaar?

2020

Welke kunstenaar?

Paul Grüter



3



Groei

‘Stelt het nu een gelukskoekje, een croissant óf zo’n kaneelbroodje van de IKEA voor?’ We hebben sinds de plaatsing van dit bankje meermaals nogal creatieve vergelijkingen gehoord. Menig voorbijganger heeft zijn of haar soms niet zo subtiele licht laten schijnen over dit kunstwerk, waarbij een opvallende rol leek te zijn weggelegd voor vergelijkingen met voedsel. Maar wat symboliseert Groei, zoals het kunstwerk heet, nu echt? ‘Een referentie naar de groei van Heemskerk’, aldus Tjaltien Boon-Stubenitsky. En zij kan het weten, want deze Heemskerkse kunstenares, met als specialiteit het maken van keramieken objecten, is hoogstpersoonlijk verantwoordelijk voor de totstandkoming van het bankje.

‘Wat begon als iets kleins, is uitgegroeid tot iets groots’, vervolgt ze. ‘De vorm straalt een gemoedelijkheid uit die terug te vinden is in de Heemskerkse bevolking. Het is zo van – kom maar, je kunt er nog wel bij. In dit geval: kom maar zitten.’

Dat laatste kun je proberen op de hoek van de Laan van Assumburg en de Constantijn Huygensstraat. En als je, om welke reden dan ook, toch niet om die vergelijking met eten heen kunt: in de nabijheid vind je een goed restaurant.

Waar?

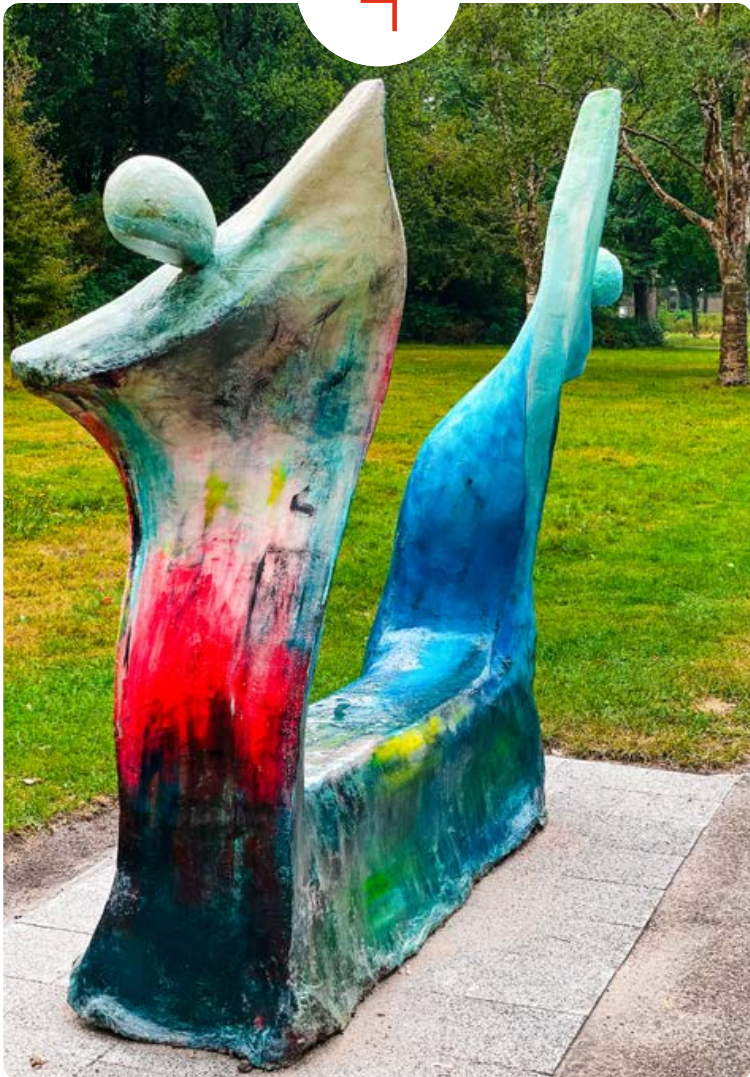
Op de hoek van de Laan van Assumburg en de Constantijn Huygensstraat

Welk jaar?

2024

Welke kunstenaar?

Tjaltien Boon-Stubenitsky



Dansbank

De een zag er twee jolige dolfijnen in, de ander trok een vergelijking met een vikingschip. Hoewel we deze fantasierijke voorstellingen ten tijde van oplevering uiteraard kunnen waarderen, is de naam van dit kunstwerk natuurlijk niet voor niets de Dansbank. Hij bestaat uit twee kleurrijke, dansende figuren langs het kabbelende water van de Nekslot. Er komen géén vaartuigen aan te pas.

Het fraaie werk komt uit de koker van de uit Iran afkomstige kunstenaar Nasr Azarmehr. Hij verwerkte verschillende elementen en gedachtes in het grotendeels van glasvezel gemaakte bankje. Lichte én donkere tinten, bijvoorbeeld: een verwijzing naar het idee dat alle mensen zowel een licht als donker karakter hebben. De Dansbank conceptualiseert verder onder meer de lucht, het water en de bodem.

Het maken van de Dansbank nam zo'n twee jaar in beslag. Niet dat Nasr er daadwerkelijk twee jaar voor nodig had, maar het duurt nu eenmaal even wanneer er tussen opdracht en opbrengst een pandemie passeert...

Waar?

In de groenstrook langs De Baandert

Welk jaar?

2022

Welke kunstenaar?

Nasr Azarmehr



Hooglanders

Een van de grootste attracties in het Noordhollands Duinreservaat komt in de vorm van vier poten, een stel horens en een wollige vacht. De ezel is als dorpsymbool hét dier van Heemskerk, en dat zal het waarschijnlijk voor altijd blijven, maar de Schotse Hooglander bezet inmiddels een eervolle tweede stek. De kuddes zijn tenslotte een bekend fenomeen voor iedereen die vaak in de duinen komt.

We nodigen je bij deze uit: klim eens op de rug van zo'n Hooglander. Zet je kinderen erop. En uiteraard doelen we hiermee niet op de koeien van vlees en bloed, maar op de Hooglanders van de Bankjesparade. Ze zijn gemaakt door Sjanneke van Herpen, met als doel ongedwongen contact tussen mensen van verschillende generaties bevorderen.

Dat kan natuurlijk ook op een traditioneel bankje, maar daarop zit je naast elkaar: een nogal onnatuurlijke positie om een gesprek te voeren, zeker met twee personen. Bovendien moeten grote en kleine mensen hierbij op een even hoge bank plaatsnemen. De Hooglanders daarentegen verhelpen dit euvel met hun bijzondere ontwerp. Het kunstwerk bestaat namelijk uit elementen van verschillende hoogtes en groottes. Alle problemen verleden tijd, dachten we zo.

Waar?

De Velst, tussen het Maereveldt en Heliomare

Welk jaar?

2018

Welke kunstenaar?

Sjanneke van Herpen



6



Wolkenbank

Sommigen zien in wolken ultieme spelbrekers tijdens een zomerse middag op het Heemskerkse strand; anderen vinden ze dan juist eerder boodschappers van een broodnodige verkoeling. Beeldhouwer Alie Kalverda krijgt bij het zien van wolken echter een compleet ander gevoel: fascinatie. Fascinatie voor de vormen, onder meer. Ze spreekt zich ook positief uit over het feit dat wolken taalkundig gezien verwijzen naar geestelijk welzijn en emoties – je kunt op een roze wolk zitten of juist een donderwolkje zijn. Hoe dan ook: het is niet vreemd dat juist Alie op de proppen kwam met de Wolkenbank. Dé zetel om de wolken voorbij te zien varen.

Alie gebruikte namelijk materialen om de waterdampen van een echte wolk in een vaste vorm uit te laten komen.

Samengevat zijn we eigenlijk best – en er komt inderdád een slechte woordgrap aan – in de wolken met dit kunstwerk. We hopen jij straks ook.

Waar?

In de groenstrook langs De Baandert

Welk jaar?

2019

Welke kunstenaar?

Alie Kalverda



7



Schateilandbank

Kunstenaar Niek Wittebrood heeft geen wolken nodig om aan de slag te kunnen gaan. Hij laat zich in plaats daarvan inspireren door eilanden. Het idee dat men op een eiland een geheel nieuw, zelfstandig en onafhankelijk leven kan opbouwen, fascineert hem dusdanig dat het reeds resulteerde in meerdere banken met dit thema. Eerdere werken van Niek dragen namen als Denkeiland, Droomeiland en Krokodileiland, maar het exemplaar dat binnenkort De Baandert siert, luistert naar Schateiland.

De Schateilandbank is gestoeld op de gedachte van een welbekende, fascinerende jongensdroom om op een eiland een schat te vinden. Daarvoor hoeft je volgens Niek niet daadwerkelijk op een eiland te zijn: een schat vinden kan ook door het geluk in jezelf te zoeken.

De bank verbeeldt desondanks een stuk land in zee waar een schatkist is verborgen. Hij is gemaakt van graniet: een materiaal dat uitblinkt in het trotseren van de tijd, en het oppervlak is met waterglans gepolijst.

Waar?

Op de hoek van De Baandert en de Mozartstraat

Welk jaar?

2023

Welke kunstenaar?

Niek Wittebrood



Kettingbank Chain Reaction

Helemaal achterin de woonwijk Rendorppark vind je een bankje dat er ook al stond vóórdat er überhaupt sprake was van een Bankjesparade. De Kettingbank Chain Reaction werd hier tenslotte al in 2010 gerealiseerd. Op een stukje Heemskerk dat zicht biedt op Castricum, Uitgeest en de duinen – of, zoals kunstenaar Tanja Smeets het op haar website stelt, ‘een beetje het einde van de bewoonde wereld’. Ze wilde hier iets verwezenlijken waarvandaan mensen in alle rust over het land kunnen staren. En zo geschiedde.

Staat Chain Reaction dan ook symbool voor de connectie tussen dorp en duin? Dat niet. Het is de verbeelding van de verbinding tussen het water en de algen aan het einde van de zomer. Dat uit zich middels een knoestige constructie die zo is gelast dat hij sterk genoeg is om ook als zitplaats te functioneren. Het gebruik van gegalvaniseerd metaal zorgt daarbij voor de creatie van iets dat schijnbaar al eeuwen onderwater ligt. Een mooi bankje, maar ook een fraai stilleven.

Waar?

Achter het Rendorppark

Welk jaar?

2010

Welke kunstenaar?

Tanja Smeets



9



Huisbank

Bij een naam als Huisbank verwacht je misschien een soort replica van de kunstlederen sofa in je eigen woonkamer, maar niets is minder waar. Sterker nog: dit exemplaar in het Steenstrapark bestaat geenszins uit gebruikelijke bankmaterialen. Beeldend kunstenaar Tom Seerden heeft tijdens de totstandkoming Belgisch hardsteen en Azobé-hout gebruikt. We bedoelen maar.

Massa, ruimte, materiaal, spanning en beweging. Ze vertolken allemaal belangrijke rollen binnen Toms werkzaamheden, maar zijn kunstwerken moeten bovenal iets te vertellen hebben. Zoals hij zelf zegt: 'Mijn doel is niet om een mooi beeld te maken, maar een beeld met zeggingskracht.'

En zeggingskracht heeft de Huisbank zeker. Het is een eenvoudige, silhouetachtige huisvorm die desondanks een monumentale uitstraling heeft. De thema's die tijdens de ontwerpfase de uitgangspunten vormden, beschutting en bescherming, komen duidelijk terug in de dak- en huisvorm van de bank. En dan nodigt hij óók nog eens uit om te gaan zitten. Wij zeggen: missie geslaagd.

Waar?

In het Steenstrapark ter hoogte van de Dukasstraat

Welk jaar?

2021

Welke kunstenaar?

Tom Seerden



Mijmeren op de bankjes

Gaijus

1 Kasteelbank

Tijd is vloeibaar

Interessant dit

vloeibare aarde
gestold tot steen

zaagsporen bewijzen gebruik
lijmsporen verbinding
het uitzicht verleden
en de toekomst verwachting

interessant dit

gedachten die langsrijven
hopend op een zitplaats
op de gestolde aarde
die deze plaats biedt

een zitplaats om te mijmeren
over gisteren en morgen
over nu

interessant dit

tijd is vloeibaar

2 Het Gesprek

Whatsapp

Je bent er
maar ook niet

jouw wereld is in dit moment
een handpalm groot verhaal
maar groter in gedachten

je bent er wel
maar even niet
gevangen in een app
die je beantwoordt
met een antwoord dat niet
wachten kan

je bent er wel
maar niet met jouw gedachten

eigenlijk best gek

het is de hoogste tijd
voor een goed gesprek.

3 Groeibank

Rond

ballen, bellen, billen, bollen, bullen
leesbare woorden
met een korte en een stomme klinker
elk woord zijn eigen waarde

bal en bol naderen 'rond'
geboetseerd als volmaakt

zijn gevormd
om het vlak te omringen
dat een rustmoment maakt

'om even jezelf te zijn'

mijmerend
over ballen en bellen ...
om zo bij de kern te komen
van alles
waarover iets is te vertellen
te dromen of is te zien
zittend op je billen

zoals een verbeelding dichtbij
die je met een ander kunt delen
...als die dat zou willen

of aai eens
als compliment ook wel gekend
over een bol van dit rustmoment

en neem afstand van het idee
je stierlijk te zullen vervelen.

4 Dansbank

Dans met de dansers

Elke stap hoort bij bewegen
net als knielen
buigen
en nog meer

bewegen
dat soms wandelen heet

met...
en soms zonder doel

noem het dansen
elke stap
die je laat volgen op de vorige

voor-
en waar gewenst achteruit

noem het dansen
als een blad in het water
een pirouetje draait
in het ritme van de stroming

laat je verleiden
neem een extra stap
dans mee

5 Hooglanders

Tel de kudde
op schaal
om te kunnen bezitten
en adem te happen

rust

geen gejaag
geen angst
gewoon zitten
op de rug van zo'n rund
half in het gras
in de zon
in de wind

en rust uit

laat horen wat je ziet
en geniet
samen.

6 Wolkenbank

Dromerig sta ik daar
te wachten
nabij de Neksloot
hopend op een bezoeker

ben geen bedreiging weet ik
maar word ik ook zo gezien
zo dicht bij het water

ben een schaapjeswolk
en houd het graag droog

bied graag rust in 't groen
een zitplaats
na een stevige stap
langs de andere bankjes

ik bied zicht op de Neksloot
'de nieuwe pas vijftig jaar oud'
en op veel meer

pak het moment
ik nodig je uit
zet je neer.

7 Schateilandbank

Als een eiland
in een zee van groen
niet meer en zeker niet minder
een opwelling
van heftig aards geweld

wetend
dat elke eruptie telt
tussen vandaag en toen

wetend
dat er een schat ligt begraven
in het hart van de oerknal

is het verborgen fatsoen
dat vele dagen nadien
zichzelf laat zien
als steen

dat stolde

nu
zitplaats wil zijn

vredig als schouwspel

8 Kettingbank Chain Reaction

Staat daar
waar 'het steen' eindigt
en gegalvaniseerd metaal
een verbinding creëert
van het verleden met het heden

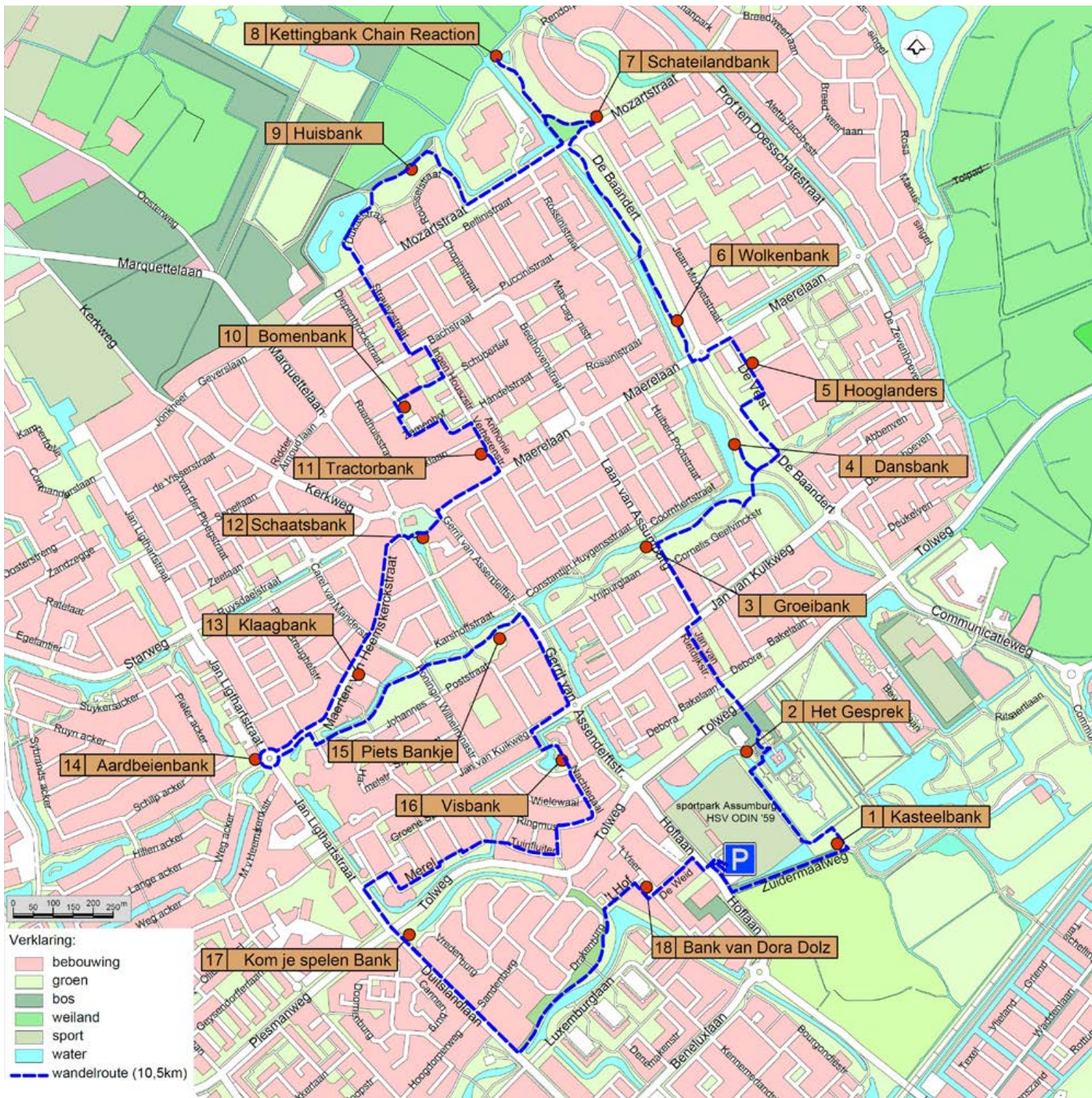
dat oogt als het spel
tussen algen en water
sinds ooit

eeuwen nadien
is de tijd knoestig verbeeld

laat zich zien
aan de oever van het Deukelmeer
waar het oeroude water
zich nog altijd een weg baant
door de prut van lang terug

wij keren het noorden de rug toe
en richten ons zicht
enigszins zuidwaarts gericht
waar alles groen was en nat

maar in de twintigste eeuw
steeds meer versteende



9 Huisbank

Staat groen omgeven
voor mijmermomenten
in alle rust

voelt als thuis
met zicht op 't Huis tot Heemskerk
dat met permissie Marquette
gedoopt werd
in een veel vroeger leven

de Huisbank
voelt als buitenleven
een schapenwei nabij
en uitzicht op het Noorderveld
tot aan een dijk

is de grens
waar het volgende dorp begint
dat klein oogt op afstand

daar net boven
strakblauw
kleurt het verre noorden

de Huisbank
heeft een gezicht gekregen
uitzicht
en ongezien zelfs spontane namen

stempels
dus betekenis
daar staat hij voor

voor mijmeringen!

10 Bomenbank

Het is van hout wordt gezegd
het hart van een boom

moest gerooid
van tak en bast en wortels
gescheiden

hout
dat gevoed werd
in de grond waar het stond

waar de pastoor
eeuwen geleden
zijn plek vond

waar Heemskerk hervormd werd
van dorps tot steen

en boomstammen
in 't heden
tot bank

de tijd van toen
tot vandaag

panta rei
alles is in beweging
dus gun jezelf wat rust

neem plaats
en voel de verandering

sommige
maken ons blij!

11 Tractorbank

De dorpskerk centraal
in ons 'tuin'-dorp gedacht
werd begrensd
in het noorden en oosten
waar Heemskerk vooral weiland was

zo gekend als agrarisch
met de geur van de seizoenen

van pas gemaaid gras
van hooi
van suikerbiet en kuilgras

is nu een verhaal
waarin trekkers zeldzaam werden
loeiende koeien nostalgisch
van klank

en de stoeltjes...

een historische bank.

12 Schaatsbank

Daar waar de kerkbeek stroomde
richting noordoost
komend uit Heemskerkerduin

waar elke schaats vastliep
in de berm van de beek
omdat het ijs niet aangroeien dorst

precies daar
waar de beek haaks om werd gelegd
ligt een paar schaatsen
als bankje bedoeld

alvast voor later
als het ijs groeien wil

maar voorlopig zitplaats zal zijn
voor wandelaars
die alle seizoenen trotseren
en alle bankjes passeren

maar als het gaat vriezen
present zullen zijn
met geslepen ijzers.
als... dan...

13 Klaagbank

Tijdens de wandelpauze
even beppen

valt voldoende te beklagen en te
roemen
zal alleen het roemen noemen
klachten binnenshuis graag

liefst zwart op wit
en liefst in veelvoud
zodat zij daarbinnen
aan elke redelijke klacht
direct kunnen beginnen
om de klacht teniet te doen

voor alle zekerheid
de klaagbank is géén prullenbak
maar heel gewoon een zitplaats
om te zuchten

elke zucht geeft...
...lucht.

14 Aardbeibank

De aarde nabij

Daar zaten zij dan
hele gezinnen
knielend tussen de bedden
als in een gebed

om de aardbei te redden
van 't leunen in 't zand

was pluktijd van toen
om de schuld te voldoen
die elk jaar weer ontstond
bij het voeden van vele monden

met dank aan de aardbei
die ons behoedde
voor armoe en erger misschien

verbankt als een symbool

geeft nu rust
en tijd om daarbij stil te staan...

...dan te gaan zitten
en blij rond te zien

15 Piets Bankje

Langs een golvend wandelpad
met het zicht op een omgelegde beek
staat de bank van Piet te wachten

wil graag een mens ontmoeten
deze steunen

leunend op zijn reling lijkt
Piet niet te deren
'hang maar' straalt hij uit

als ik het zat ben
net als jij, lijkt hij te dromen,
laat ik jou gaan
maar als je terug wilt komen...

ik hoop hier tot in eeuwigheid
te staan

16 Visbank

Haring of kuit
Paaierende vissen
bedoeld voor meer leven

in water
zoals dat ooit was bedacht
met de kleur van bestaan

daar blijf ik even bij staan

neem ik rust
alvorens verder te gaan
of
zet ik mij neer om te dromen
om tot mijzelf te komen
en breng ik hulde
aan deze bank die mij kan dragen?

haring of kuit

zonder verdere vragen
ga ik gewoon...

lekker zitten!

17 Kom je spelen bank

De pianist
met noten op zijn zang

Volgnoten klinken
speel ze met mij mee
c.d.e.f.g.a.b.c.

heel braaf een octaaf
van klinkende klanken
in positie

voeten op de grond geplaatst
het hoofd op hoogte
en het klavier?

doet dienst als schoot

is zitten op dijen

een rustplaats
om een lijf te verblijven
dat danig vermoeid
zo wordt gekend

of
sprekend

een decor
voor een vreugdemoment

18 Bank van Dora Dolz

Mijn naam is 'Amanecer'
wat zonsopgang heet
ook dageraad betekent
's morgensvroeg
als de zon dreigt
zich te laten zien

ben als keramisch buitenbeeld
een buitenbeentje
ingepast in de parade

spiegel je in mij
nader mij vrij
wees welkom
neem plaats
en laat je verwennen

in juist dit moment

het licht van de zon is nabij





10



Bomenbank

De Bomenbank is wederom een kunstwerk dat je niet mag missen – en gezien de relatief forse afmetingen lijkt het ons ook knap lastig om hem te missen. Het gevaarte oogt in eerste instantie als een soort Heemskerkse editie van een reeks totempalen, maar is in werkelijkheid één grote ode aan de lokale geschiedenis. De verschillende voorstellingen en beeltenissen, ambachtelijk in het hout gehakt en gekerfd, verwijzen onder meer naar Heemskerks agrarische historie, de komst van de Hoogovens en de Tweede Wereldoorlog.

En dat is niet alles. Kijk goed en je spot ook een leeuw én een windmolen. De leeuw verwijst naar het wapen van Heemskerk en staat voor moed, durf en vastberadenheid, terwijl de windmolen de energie van de gemeente symboliseert: altijd in beweging.

Extra leuk om te weten: het zitgedeelte is gemaakt van het sparrenhout afkomstig van de bomen die ooit voor de deur van het voormalige gemeentehuis aan de Bachstraat stonden. Daarin zijn ook ijzeren elementen verwerkt. Allemaal ideeën uit het brein van Jan van Lieshout.

Waar?

Op de hoek van de Raadhuisstraat,
tegenover woonzorgcentrum Sint Agnes

Welk jaar?

2020

Welke kunstenaar?

Jan van Lieshout



11



Tractorbank

Heemskerk heeft altijd een agrarische inslag gehad. Zo is bekend dat men zich in deze omgeving al sinds de Middeleeuwen bezighoudt met land- en tuinbouw. De Heemskerkers van weleer verbouwden bijvoorbeeld aardbeien die naar verluidt per ezel naar de plaatselijke markt werden gebracht. Sommigen beweren dat Heemskerkers hier hun bijnaam ezels aan te danken hebben, maar dat is nooit bewezen.

De land- en tuinbouw is, met of zonder ezels, door de jaren heen ingrijpend gewijzigd, maar nooit verdwenen. Het is dan ook meer dan logisch dat de Bankjesparade knipoogt naar dit deel van de geschiedenis. Dat doet het met de Tractorbank. Als je, om welke reden dan ook, altijd al wilde weten hoe het voelt om in een tractor te zitten, is dit je bestemming. De bank is namelijk gemaakt van echte tractorstoeltjes. De drie zitjes hebben verschillende kleuren en dat is een bewuste keuze. Het groene en laagste zitje refereert naar zaadjes die nog moeten ontspruiten. Het middelste stoeltje is geel en staat voor het ontkiemen. Het rode en meest hoge zitje symboliseert de bloei en is daarom rood. Het trio staat daarbij in een groepje bij elkaar – als een bos bloemen.

Waar?

Aan de Anthonie Verherentstraat,
tegenover de Sint-Laurentiuskerk

Welk jaar?

2019

Welke kunstenaar?

Erik Sok



12



Schaatsbank

Vraag een willekeurige Heemskerker naar zijn of haar favoriete winterbezigheden en de kans is groot dat het gesprek vroeg of laat terechtkomt bij IJsclub Kees Jongert. Steenkoude dagen komen anno nu niet al te vaak meer voor, maar als ze er zijn, realiseert deze club vrijwel altijd een landijsbaan voor iedereen die wil schaatsen op natuurijs – of een dappere poging daartoe onderneemt.

Wat dat betreft, is het passend dat in 2019 déze bankjes verzezen. Het zijn odes aan dezelfde persoon waarnaar ook de ijsclub is vernoemd: Cornelis Jongert, in 1940 winnaar van de zesde Elfstedentocht. Een prijs die hij overigens met vier anderen moest delen wegens een gelijke finish: een afspraak die later bekend werd als het Pact van Dokkum. De bankjes zijn gemodelleerd naar – hoe kan het ook anders? – twee schaatsen. Twee Limmer Doorlopers, om precies te zijn. Dezelfde modellen die ook levensgroot boven de bar in het clubhuis van Kees Jongert zijn te vinden. Ze staan in hartje Heemskerk, onder de Hervormde Kerk en met uitzicht op wat velen hier nog steeds De Spuit noemen, al is het immers jaren geleden dat dit gevaarte de vijver langs de Zaalberglaan sierde.

Waar?

Het centrum van Heemskerk

Welk jaar?

2019

Welke kunstenaar?

B & K Houtconstructie



13



Klaagbank

De zomers zijn bloedheet, de winters zijn stervenskoud. De prijs van een schuimende cappuccino op het terras is te hoog, maar het aantal parkeerplaatsen in het centrum is juist te laag. We kennen in Heemskerk het gezegde Wijkers zijn zeikerds: een niet zo subtiel plaagstootje richting de volgens Heemskerkers nogal klaaglijke, Beverwijkse zuiderburen. Maar om eerlijk te zijn – we kunnen er zelf ook wat van.

Wat dat betreft is het goed dat we De Klaagbank hebben: een plek waar ouderwets mokken en mopperen gewoon is toegestaan. Kunstenaar Gerard van Schie denkt zelfs dat dit verbindend kan uitpakken. 'Klagen bij de gemeente Heemskerk doe je gericht, onder je eigen naam', stelt hij. 'Je verwacht er een reactie op. Maar klagen over het weer, de gezondheid of de kat van de burens – dat doe je onder elkaar.' Bijvoorbeeld bij De Klaagbank, dus.

De bank van verzinkt plaatstaal was in 2018 de eerste in zijn soort en daarmee de officiële aftrap van de Bankjesparade.

Waar?

Bij het gemeentehuis van Heemskerk aan de Maerten van Heemskerckstraat

Welk jaar?

2018

Welke kunstenaar?

Gerard van Schie



14



Aardbeibank

De Aardbeibank roept bij veel voorbijgangers dezelfde vraag op: hoort zo'n kunstwerk niet eerder thuis in Beverwijk? Dat is tenslotte de gemeente die dusdanig bekend staat om zijn eeuwenlange aardbeienteelt dat de inwoners zichzelf aardbeien zijn gaan noemen.

Het klopt inderdaad dat de Beverwijkse aardbeienteelt door de eeuwen heen op behoorlijk grote schaal plaatsvond. Dat betekent niet dat de Heemskerkers van weleer zich helemaal geen raad wisten met de vruchten. Het verschil schijnt te zitten in het gegeven dat de Beverwijkse tuinders er een dagtaak van maakten, waar hun Heemskerkse conculega's uitsluitend tegen het einde van de zomer de handen uit de mouwen staken, zodat ze in september een extra zakcentje hadden voor de jaarlijkse kermis. Als dat niet ultra-Heemskerks is...

Tosca van Oorschot is als kunstenaar verantwoordelijk voor de realisatie van het fleurige bankje langs de rotonde aan de Jan Ligthartstraat. Het kleurrijke design is het gevolg van een van Tosca's veelgebruikte werkwijzen, waarbij ze een beeld in schijven snijdt om een speels karakter te creëren.

Waar?

Langs de rotonde aan de Jan Ligthartstraat

Welk jaar?

2022

Welke kunstenaar?

Tosca van Oorschot



15



Piets Bankje

Aan het golvende wandelpad langs de Karshoffstraat staat een bank met de constructie van een zeilboot. Je moet misschien eerst even goed kijken, maar als je dat doet, zie je inderdaad dat het design van Piets Bank wat *bootachtig* – is dat een woord? – aandoet, inclusief stalen reling.

Waar het idee hiervoor vandaan komt? Simpel: van één van de teamleden van de Bankjesparade. Ze liet zich daarbij inspireren door de hobby van haar voor ons onbekende vader. En die heette Piet. Weet je ook meteen hoe die naam tot stand is gekomen.

Het bankje is gemaakt door kunstenaar Jos Apeldoorn uit Egmond-Binnen. Laat je niet misleiden door die twee plaatsnamen, want Jos heeft een behoorlijke affiniteit met Heemskerk. Hij werkte hier tenslotte jarenlang in het aannemingsbedrijf van zijn pa. Al die tijd wilde hij eigenlijk liever kunstenaar zijn, maar vaders vond dat een minder goed idee. Toen Jos de vijftig passeerde, was hij het echter zat en begon hij alsnog aan zijn carrière als kunstenaar. Het gevolg: schilderijen, houten sculpturen en dus bankjes.

Waar?

In de groenstrook aan de Karshoffstraat

Welk jaar?

2019

Welke kunstenaar?

Jos Apeldoorn



16



Visbank

Groene Specht. Merel. Ringmus. Zomaar wat straatnamen die de Heemskerkse vogelwijk Beijerlust rijk is. Het ligt dan ook geheel in de lijn der verwachtingen dat het bankje dat in deze buurt is geplaatst de vorm heeft van – een vis?

Een zitplek in de vorm van een of andere inheemse ekstersoort was wellicht treffender geweest, maar kunstenaar Lieuwke Loth laat zich nu eenmaal graag inspireren door het water en alles wat daarbij komt kijken. En dus is Beijerlust sinds mei 2022 een Visbank rijker. Een design voorzien van vloeiende lijnen, golven ter inspiratie en een gewicht van 120 kilogram, schoon aan de haak.

Resteert ons nog één vraag: wat vindt Lieuwke precies zo fascinerend aan het onderwaterleven? 'Ik hou van de beweging en de souplesse van het water', antwoordde ze na de oplevering tegenover RTV Heemskerk. 'Het heeft te maken met de vrijheid daarvan. Ik vind het prachtig om te zien hoe vissen zich door het water bewegen.' Daar waar vogels een soortgelijke bewegingsvrijheid hebben, is een Visbank in een vogelbuurt dus zo gek nog niet...

Waar?

Langs de vijver aan de Ringmus

Welk jaar?

2022

Welke kunstenaar?

Lieuwke Loth



17



Kom Je Spelen Bank

In 2024 kreeg Heemskerk er een bijzonder kunstwerk bij: de *Kom Je Spelen Bank*. Deze toevoeging aan de Bankjesparade nodigt voorbijgangers uit om plaats te nemen en samen te spelen. Het imposante ontwerp, met een pianist achter zijn vleugel, symboliseert de verbindende kracht van muziek en spel in de openbare ruimte.

Kunstenaar Marten Fisher, die opgroeide in deze buurt, werkte maandenlang aan het project in de werkplaats De Broedmachine in Beverwijk. Het transport van het 5.000 kilo ogende kunstwerk naar de hoek van de Duitslandlaan en de Tolweg trok veel bekijks. Logisch, want hoevaak zie je nu een stalen, ijzeren en betonnen pianist vervoerd worden?

De bank verwijst naar spelen in de breedste zin van het woord: muziek maken, sporten, spelletjes doen. De pianist staat bewust achter zijn piano en nodigt iedereen uit om te komen zitten. 'Al zou ik daarvoor wel een kussentje meenemen', aldus Fisher.

Tot slot nog een leuk detail: de bank staat op de plek waar Fisher zelf als kind speelde, onderaan de heuvel die deel uitmaakt van zijn jeugdherinneringen.

Waar?

Op de hoek van de Duitslandlaan en de Tolweg

Welk jaar?

2024

Welke kunstenaar?

Marten Fisher



18



Bank van Dora Dolz

Wie een béétje thuis is in de beeldende kunst, heeft ongetwijfeld ooit van Dora Dolz gehoord. De wijlen Spaans-Nederlandse kunstenares, die als Dora Dolz de Herman het levenslicht zag, stond én staat bekend om haar keramische buitenbeelden. Je vindt haar werken onder meer in het Museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam, nabij de eveneens Rotterdamse Euromast, in steden als Tiel en Groningen en, jawel, in Heemskerk.

Inderdaad: je hoeft helemaal geen prijzig museumkaartje aan te schaffen of relatief ver te reizen om de banken van Dolz te zien. Alles wat je nodig hebt, is voldoende tijd om even naar De Cirkel te lopen, want daar vind je Dora's werk in vol ornaat. Het bankje, dat uit twee delen bestaat, is net als al haar andere producties opvallend flamboyant en kleurrijk. Je zou daardoor zeggen dat Dolz zich heeft laten inspireren door stranden, parasols, flamingo's en sombrero's, maar niets is minder waar: ze liet zich juist vaak beïnvloeden door het lijden en zelfs de dood. Toch enigszins opmerkelijk.

Waar?

Tegenover de ingang van De Cirkel

Welke kunstenaar?

Dora Dolz

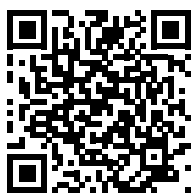


De Bankjesparade wordt mede mogelijk gemaakt door de Stichting Bankjesparade, de stichting TriArcus en de Gemeente Heemskerk.

Dit boekje is gerealiseerd in opdracht van het bestuur van de Stichting Bankjesparade: Marjan Meijer, Cees Schavemaker, Gerard Castricum, Ruud van Zon (artistiek adviseur)

www.bankjesparade.nl

Tekst Boy Tijbosch (PAWBLSH)
Eindredactie David Breeker
Ontwerp Henk Tijbosch
Fotografie Anneloes Keunen



SCAN DE QR-CODE

www.heemskerkzeevantijd.nl/bankjesparade